

Процесуални разходи - Полша

Настоящата страница ви предлага информация за съдебните разходи в Полша.

Разпоредби, уреждащи хонорарите на юридическите професии

Адвокати

В Полша възнаграждението в отделните случаи се определя чрез споразумение между адвоката (adwokat) и клиента в съответствие със законодателството. Следните фактори могат да бъдат взети предвид:

- Сложност и обхват на правния въпрос
- Време, необходимо за правилното изпълнение на възложена задача
- Опит и професионални умения на адвоката
- Срокове
- Ниво на спешност
- Други фактори.

Съгласно разпоредбите на Министъра на правосъдието относно таксите за адвокатски услуги от 28 септември 2002 г. (rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie), при определяне на възнаграждението трябва да бъде взето следното:

- Сложността и вида на делото.
- Работата, необходима за завършване на делото

При специални дела, в зависимост от материалното и семейното положение на клиента, адвокатът може да определи възнаграждение, по-ниско от посоченото в Закона за съдебните разходи по граждански дела (ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

По принцип загубилата страна плаща разходите за съдебното производство. При все това, сумата, присъдена от съдията (за представителството, осигурено от адвоката), трябва да бъде в границите, определени в разпоредбите на Министъра на правосъдието относно таксите за адвокатски услуги от 28 септември 2002 г. Следователно (съгласно параграф 2), таксата не може да превишава минималната ставка, умножена по шест, или стойността на предмета на съдебния спор. Размерът на таксата зависи и от естеството и целите на делото и фазата на производството. Глави от 2 до 5 на разпоредбите определят минималните такси за различните дела.

Юристи

Юристите (radcy prawni) в Полша се ръководят от разпоредби, подобни на онези, управляващи адвокатурата.

Съдебни изпълнители/съдия-изпълнители

Полското право също така определя такси за съдебните изпълнители/съдия-изпълнителите (komornicy) — в Закона за съдебните изпълнители и процедурите по принудително изпълнение (ustawa o komornikach sądowych i egzekucji).

Общите правила са следните.

При дела, свързани с парични вземания, възнаграждението следва да се изчислява като процент от сумата на предявения иск. Когато съдебният изпълнител извърши паричното вземане, възнаграждението, дължимо от кредитора, не може да превишава 2 процента от стойността на иска, нито да бъде по-малко от 3 процента от средното месечно възнаграждение или по-голямо от тази сума, умножена по 5.

При изпълнението на иск съдебният изпълнител събира такса от длъжника в размер на 15 процента от иска. Същевременно това възнаграждение не може да бъде по-ниско от 10 процента от средното месечно възнаграждение в Полша и не може да превишава тази стойност, умножена по 30.

При дела, които не са свързани с парични вземания, когато съдебните изпълнители осигури изпълнението на иск, който не е свързан с парично вземане, възнаграждението е фиксирано.

Фиксирани разходи

Фиксирани разходи по граждански дела

Законът, определящ съдебните разходи по граждански дела, регулира таксите и разходите.

Таксата представлява парична сума, изисквана за всеки документ, представен пред съда, когато законът предвижда такава такса. Съществуват три различни вида такси: променлива, фиксирана и основна.

Размерът на таксите зависи от естеството на делото: гражданско право, семейно право, търговско право или друго. Видът на съдебното дело също се взема предвид при определянето на разходите.

Разходите включват такси, свързани с участието на страните, свидетелите и вещите лица в производството. Те зависят от използваното **време и усилия**. Разходите могат да включват възнаграждение на устни и писмени преводачи, разходи за транспорт и настаняване, както и разходи за пропуснати доходи от страна на свидетелите в резултат на времето, прекарано в съда. Други разходи, които също се вземат предвид, са: възнаграждение на други институции и лица, разглеждане на доказателства, транспорт и съхранение на животни и предмети, прекарано време под арест и правенето на съобщения.

Освен тези разходи има и **разноски по съдебните спорове**. Те включват съдебни разходи, разходи за подготовка на съдебния процес и действия, предприети от адвоката или юрисконсулта за представляване на клиента (включително такси за представляване и съвети).

Съгласно общото правило загубилата страна трябва да плати всички обосновани разходи, направени от спечелилата страна, с цел запазване на интересите на последната, освен ако не е предвидено друго. Спечелилата страна обаче трябва да изчака до произнасяне на решението преди тези разходи да могат да бъдат възстановени. Въпросът за разходите се решава в последната фаза на съдебното производство, точно преди окончателното решение.

Етап от гражданското дело, на който трябва да бъдат платени фиксирани разходи

Плащането на дължимите суми следва да се извърши в момента на подаване на документ пред съда — (член 10 от **Закон а за съдебните разходи по граждански дела**).

Фиксирани разходи по наказателни дела

Фиксирани разходи за страните по наказателно дело

Като цяло разходите не са фиксирани, а се изчисляват след произнасяне на съдебното решение. Размерът на сумата зависи от продължителността на производството, от присъдата и от хонорарите за вещи лица. Фиксирани разходи могат да бъдат предвидени единствено при дела, заведени по частни иски молби, когато лицето, подаващо исковата молба, трябва да плати фиксирана първоначална такса.

Етап от наказателното дело, на който трябва да бъдат платени фиксирани разходи

Фиксирани разходи за страните по наказателни дела трябва да бъдат заплатени след произнасяне на съдебното решение (което е валидно и задължително за страните).

Основни разходи при конституционните производства

Полският граждански процесуален кодекс предвижда (в член 424) възможност за подаване на искане за преразглеждане в отговор на окончателно съдебно решение на втора инстанция. Това може да бъде направено ако съдебното решение причинява вреди на някоя от страните, както и ако промяната и отмяната на решението не е била възможна (искова молба, оспорваща съвместимостта на съдебното решение със закона).

Подобно искане е възможно и когато несъвместимостта със закона касае нарушаване на основни правила от правния ред, нарушаване на основни конституционни права или човешки и граждански права, както и когато съдебното решение е издадено на първа инстанция. В такъв случай **Законът за съдебните разходи по граждански дела** определя задължителна такса. Това е основна такса в размер на 30 злоти, освен ако законът не предвижда друго (член 14)

Съществуват и изключения от това правило; при посочените по-долу производства таксата е:

- 40 злоти ако исковата молба, чието основание е несъвместимост, се отнася до служебно заведени производства без процес.
- 1000 злоти, когато исковата молба, чието основание е несъвместимост, се отнася до решение на председателя на Службата за защита на конкуренцията и потребителите.
- 3000 злоти, когато исковата молба, чието основание е несъвместимост, се отнася до решение на председателя на Националния съвет за радио- и телевизионно излъчване.

Основни разходи при конституционно производство, при което се плащат фиксирани разходи

Плащането на основните разходи по конституционни производства следва да става след като документът, който подлежи на заплащането на такса, е представен на съда (член 10 от Закона за съдебните разходи по граждански дела).

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

Съгласно **законите**, процесуалните представители не носят отговорност за крайния изход от производството. Те са длъжни единствено да отдадат полагаемата грижа за разглеждането на случая и да предприемат всички необходими мерки за извършването на добра работа по делото. Това означава също, че представителите имат право да подбират информацията, която считат, че ще бъде полезна за техните клиенти.

Някои от задълженията са предвидени в професионалните етични кодекси. Те обаче се издават от професионалните камари (колегии) и имат чисто декларативен характер. Тяхното нарушение води единствено до дисциплинарни действия.

Включени разходи

- Дължими от спечелилата страна
- Дължими от загубилата страна.

Основание за разходите

Къде мога да намеря информация относно основанието за разходите в Полша?

Можете да намерите информация (включително информация за разходите) на официалния уебсайт на Министерство на правосъдието на Полша. Законът за съдебните разходи по граждански дела е общоприложим. Това означава, че всеки участник в съдебно производство или лице, търсещо информация за разходите, може лесно да намери съответните правила.

Лица, за които е трудно да разберат закона, могат да потърсят помощ от своите процесуални представители (адвокат или юрисконсулт). Професионалните адвокати могат да предоставят информация и помощ при различни процедури на друг език или езици.

На какви езици мога да получа информация относно основанието за разходите в Полша?

Информацията е налична единствено на полски език.

Къде мога да намеря информация относно медиацията?

Полският граждански процесуален кодекс предоставя информация относно медиацията в членове от 181¹ до 183⁵. Възнаграждението на медиаторите и възстановяемите им разходи са посочени в разпоредбата от 30 ноември 2003 г., приета от **Министерството на правосъдието**. Разноските за медиация обаче обикновено не се считат за разход за целите на производството пред съда, освен ако съдът не е разпоредил медиацията.

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разходите?

Съществуващ уебсайт за информация относно разходите

Уебсайтът на [Министерството на правосъдието на Полша](#) е секция от официалния уебсайт на **полското правителство**. В него е описана **правосъдната система** и въпросите, свързани с полското гражданско право, включително съдебните разходи. От уебсайта има връзка към разяснение относно разходите при гражданскоправните дела (само на полски език).

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на различните производства?

Изключително трудно е да се предвиди средната продължителност на съдебните производства, тъй като те зависят от степента на правната и фактическата сложност на делото.

Къде мога да намеря информация относно средния размер на общите разходи за определено производство?

Въпреки казаното по-горе, е възможно да бъде направена оценка на средните разходи на производството. Разходите за процесуалното представителство се определят в началото на производството. Разходите се посочват в споразумение между клиента и представителя. Що се отнася до служебните процесуални представители, разходите са предвидени в законовите разпоредби.

Освен това е възможно да бъде направена оценка на разходите за самата съдебна процедура. Таксите са определени в Закона за съдебните разходи по граждански дела и зависят от стойността на предмета на съдебния спор и естеството на делото (напр. дали е търговско или бракоразводно дело). Страните могат да вземат предвид и разходите за назначаване на вещи лица.

Данък добавена стойност

Как се предоставя тази информация?

Таксите и разходите, определени в Закона за съдебните разходи по граждански дела, не се облагат с данъци и следователно не се облагат с ДДС. Правната помощ подлежи на единна ставка на ДДС (23 %).

Какви са приложимите ставки?

Приложимата ставка на ДДС е 23 %. Услугите, предоставени от юрисконсултите и адвокатите, се облагат с данък като останалите услуги. Данъчното облагане е уредено от Закона за данък добавена стойност.

Правна помощ

Приложим праг на доходите в областта на гражданското съдопроизводство

Лицата, желаещи да бъдат освободени от съдебни разходи, трябва да подадат официална молба. Възможно е да бъдат освободени, ако могат да докажат, че не могат да покрият разходите без това да доведе до затруднения за тях или техните семейства.

Освен това желаещите да бъдат освободени от съдебни разходи трябва да представят писмена декларация, съдържаща следните данни: семейно положение, доходи, други източници на приходи и активи. Ако горните условия са изпълнени, съдът ще разреши освобождаването и в допълнение ще разпорежи безплатна професионална правна помощ (процесуалният представител получава своето възнаграждение от **полската хазна** в началото на процеса; в края на производството загубилата страна е длъжна, при поискване от страна на спечелилата страна, да възстанови разноските).

Приложим праг на доходите в областта на наказателното съдопроизводство за обвиняеми

Не съществува фиксиран праг за доходите. Съгласно общото правило, лицето, желаещо да бъде освободено от съдебни разходи, трябва надлежно да докаже, че — като се взема предвид финансовото състояние на неговото или нейното семейство — плащането на разходите ще представлява затруднение.

Приложим праг на доходите в областта на наказателното съдопроизводство за жертви

Не съществува фиксиран праг за доходите. Правна помощ може да бъде предоставена, ако жертвата — като страна по съдебното производство — не може да плати разходите без да засегне финансовото състояние на своето семейство.

Други условия за предоставянето на правна помощ на жертви

Както е отбелязано по-горе, жертвата трябва да бъде страна по съдебното производство. По време на съдебното следствие жертвата е страна по делото служебно. По време на същинското съдебно производство той или тя трябва да получи статут на т. нар. „граждански ищец“ (partie civile на френски език).

Други условия за предоставянето на правна помощ на обвиняеми

Не съществуват други условия, уреждащи правната помощ за ответниците. Съществуват обаче допълнителни основания за предоставяне на правна помощ на ответниците. Правната помощ е задължителна, когато:

- Той/тя е непълнолетно лице
- Той/тя е с увреден слух, говор или зрение
- Има основание да се постави под съмнение неговото/нейното психично здраве
- Съдът счита това за необходимо и ускорява производството
- Съдът счита това за необходимо предвид обстоятелства, възпрепятстващи защитата
- Производството се води пред районен съд като съд от първа инстанция, когато лицето е обвинено в углавно престъпление или е лишено от свобода.
- Производството се води във Върховния съд.

Безплатно съдебно производство

В случай на публични иски молби при наказателноправни дела, разходите се покриват от държавната хазна.

Делата, включващи непълнолетни лица, са безплатни.

В определени дела (например задължения за плащане на издръжка, подвеждащи договорни клаузи) ищите са освободени от плащане на съдебни разходи (член 96 от Наредбата за разходите по граждански дела).

Кога загубилата страна трябва да плати разходите на спечелилата страна?

Съгласно общото правило **загубилата страна** трябва да плати основните разходи по производството и да възстанови на спечелилата страна разходите за процесуално представителство. Разходите, подлежащи на възстановяване, са посочени в полския граждански процесуален кодекс (членове 98—110). По-конкретно възстановяемите разходи включват: разходи за съдебен процес, транспорт, еквивалентна загуба на приходи и разходите за професионалния адвокат.

Хонорари за вещи лица

Съдът определя възнаграждението на вещото лице — в зависимост от целите на делото, квалификациите, продължителността и степента на натоварването.

Разходи за писмени и устни преводи

Таксите зависят от това дали писменият/устният превод е нареден от държавата или е поискан от частни лица.

Разпоредбата за възнаграждението на заклетите преводачи (одобрена от **Министъра на правосъдието на 25 януари 2005 г. — Официален вестник от 2007 г. брой 41, позиция 265**) определя таксите, които държавните институции трябва да платят. Според закона разходите се определят от следните фактори: изходен и целеви език (въз основа на общото схващане, че обикновено е по-лесно и следователно по-евтино да се превежда от чужд език на националния). Други фактори са терминологията и нивото на специализация.

В частния сектор разходите се уреждат в договор между писмения/устния преводач и неговия или нейния клиент.

Източниците са:

- Разпоредбите за хонорарите за адвокатски услуги на Министерството на правосъдието от 28 септември 2002 г. — Официален вестник от 2002 г., брой 163, позиция 1348
- Закон за съдебните разходи по граждански дела — Официален вестник от 2005 г., брой 167, позиция 1398

- Разпоредба за възнаграждението на заклетите прводачи на Министъра на правосъдието от 25 януари 2005 г. — Официален вестник от 2007 г., брой 41, позиция 265

Свързани документи

Доклад на Полша относно проучване на прозрачността на разходите

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница. Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Последна актуализация: 11/06/2019